

Prædiken til 2. søndag efter Helligtrekonger

Joh. 4,5-26

Anden tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Jesus kom da til en by i Samaria, der hed Sykar, i nærheden af det stykke jord, Jakob gav sin søn Josef. Der var Jakobsilden. Træt af vandringen satte Jesus sig så ved kilden; det var ved den sjette time. En samaritansk kvinde kom for at hente vand. Jesus sagde til hende: »Giv mig noget at drikke.« Hans disciple var nemlig gået ind til byen for at købe mad. Den samaritanske kvinde sagde til ham: »Hvordan kan du, en jøde, bede mig, en samaritansk kvinde, om noget at drikke?« – jøder vil nemlig ikke have med samaritanere at gøre. Jesus svarede hende: »Hvis du kendte Guds gave og vidste, hvem det er, der siger til dig: Giv mig noget at drikke, så ville du have bedt ham, og han ville have givet dig levende vand.« Kvinden sagde til ham: »Herre, du har ingen spand, og brønden er dyb; hvor får du så levende vand fra? Du er vel ikke større end vor fader Jakob, som gav os brønden og selv drak af den, ligesom hans sønner og hans kvæg?« Jesus svarede hende: »Enhver, som drikker af dette vand, skal tørste igen. Men den, der drikker af det vand, jeg vil give ham, skal aldrig i evighed tørste. Det vand, jeg vil give ham, skal i ham blive en kilde, som vælter med vand til evigt liv.« Kvinden sagde til ham: »Herre, giv mig det vand, så jeg ikke skal tørste og gå herud og hente vand.« Han sagde til hende: »Gå hen og kald på din mand, og kom herud!« Kvinden svarede: »Jeg har ingen mand.« Jesus sagde til hende: »Du har ret, når du siger: Jeg har ingen mand; for du har haft fem mænd, og den, du har nu, er ikke din mand; dér sagde du noget sandt.« Kvinden sagde til ham: »Herre, jeg ser, at du er en profet. Vore fædre har tilbedt Gud på dette bjerg, men I siger, at stedet, hvor man skal tilbede

ham, er i Jerusalem.« Jesus sagde til hende: »Tro mig, kvinde, der kommer en time, da det hverken er på dette bjerg eller i Jerusalem, I skal tilbede Faderen. I tilbeder det, I ikke kender; vi tilbeder det, vi kender, for frelsen kommer fra jøderne. Men der kommer en time, ja, den er nu, da de sande tilbedere skal tilbede Faderen i ånd og sandhed. For det er sådanne tilbedere, Faderen vil have. Gud er ånd, og de, som tilbeder ham, skal tilbede i ånd og sandhed.« Kvinden sagde til ham: »Jeg ved, at Messias skal komme« – det vil sige Kristus; »når han kommer, vil han fortælle os alt.« Jesus sagde til hende: »Det er mig, den der taler til dig.«

Johannesevangeliet 4,5-26

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 806, 125 årgang
Januar 2024
ISSN 0901-2214

Der er noget særligt ved fortællingerne om Jesus møder med fremmede. Fordi det giver et håb til os, der også er fremmede på så mange måder – vi er helt konkret fremmede fra de bibelske fortællingers tid og sted – eller måske vi føler os fremmede for ordene om Gud, for den kristne tro – sådan lidt underligt på afstand – eller måske fornemmer vi os fremmedgjort, midlertidigt eller vedvarende, for noget, vi engang har kendt. Og der er der altså håb – fordi vi i Bibelens fortællinger igen og igen hører om Jesus, der kommer til det fremmede og fortæller det – fortæller dem – at han kender dem – at han også er kommet til dem.

Ja, sådan set har Jesus det med at ophæve fremmedheden i os og imellem os. Fordi det, som vi opfatter som uoverstigelige grøfter og grænser, det skræver han med lethed over. Det, der er fremmed for os, er ikke fremmed for vorherre. Og det, der er umuligt for os, er ikke umuligt for vorherre.

Den tid, vi befinder os i nu, i kirkeåret og i gudstjenestefejringen, er åbenbaringstiden – det er en tid, hvor Jesus viser sig for mennesker og for os, åbenbarer, hvem han er. Og det sker også i fortællingen om mødet med den samaritanske kvinde. Hun tror, hun møder en fremmed, jødisk mand – han ender med at vise, at han kender hende bedre, end hun nærmest kender sig selv.

For samaritanerne var virkelig fremmede for jøderne. Samaritanerne mente, at Gud skulle tilbedes på bjerget Garizim, hvor de havde bygget deres tempel – og jøderne mente, at Gud skulle tilbedes i templet i Jerusalem. Den uenighed, som ellers måske for os kan synes overkommelig, havde ført til blodig konflikt og gensidig ødelæggelse mellem samaritanerne og jøderne.

Derfor er det så bemærkelsesværdigt, hvad der sker: At Jesus henvender sig til den samaritanske kvinde og beder hende om vand at drikke.

Det er værd at bemærke i fortællingen, når vi gør os klart, at den handler om åbenbaring, om Jesus, der viser, hvem han er – det er værd at bemærke, at kvinden ikke gør noget for at opsøge Jesus. Hun er, hvor hun plejer at være, ved den brønd, hun plejer at

gå til, i sin daglige trummerum og indlejret i sin religiøse praksis og kulturelle verdensopfattelse. Kvinden opsøger ikke Jesus – det er ham, der kommer til det fremmede, ham, der kommer til hende.

Igen: Det er så fuldt af håb for os, der er fremmede. At Jesus kommer til mennesker, hvor de er, uafhængig af deres søgen. At det er Vorherre, der rækker hånden frem og tager det første skridt.

Det er efterhånden en del år siden, at den nordjyske journalist Charlotte Rørth kom med sin bog om sit møde med Jesus – det lyder som en from vending, der skal betegne en åndelig oplevelse, men det skal sådan set forstås helt konkret, sådan som hun fortæller om det i sin bestsellerbog: At hun mødte Jesus i en kirke i Spanien – altså, hun så en figur foran sig, der grangiveligt så ud som en mand fra Palæstina omkring år 30 – og at hun i sig selv vidste, at det var Jesus – og at hun siden har båret dels en fred med sig, dels en impuls til at fortælle om det, selv om det nok får øjnubrynt til at hæve sig eller blive lidt krøllede her og der.

Det, der særligt fascinerer ved Charlotte Rørths fortælling, er, at hun meget tydeligt fortæller, at hun ikke som sådan opsøgte det åndelige møde. Og også, at hun ikke forud for mødet havde hverken noget særligt ønske om det eller nogen særlig drift mod det åndelige eller det spirituelle, sådan som jeg har forstået det. Jo, hun var godt nok gået ind i en kirke – men som man vil vide, både som turist eller som en, der bor på Bornholm, så behøver det ikke nødvendigvis være en dyb åndelig længsel, der fører en ind i en kirke på en ferie. Det sker bare, at man sætter sig derind og ser rundt på de gamle skatte – og så skete det altså bare for Charlotte Rørth, at Jesus viste sig for hende.

Det minder meget om fortællingen om den samaritanske kvinde. Også i det, at Charlotte Rørth efterfølgende og endnu ikke kan holde sig tilbage med sin fortælling – og det er jo sådan set smukt og moderne tænkt, at vorherre lige nøjagtig skulle vise sig for en velskrivende journalist for at gøre sig kendt også for nutidsmennesker. Ligesom den samaritanske kvinde udbreder Charlotte Rørth sig ikke teologisk eller særligt fortolkende om, hvad

hun har set og bærer med sig – på sin vis er der noget meget klassisk kvindeligt over deres vidnesbyrd – de videregiver, som det hedder i begyndelsen til 1. Johannesbrev, ”det som de har set og det som de har hørt” – det plejer vi måske ikke at tænke højt om, men lige nøjagtig i forhold til den åbenbarede Kristus må det være den rette måde at gå til fortællingen på – at vi blot må forsøge at fortælle videre, hvad vi selv har fået givet – den fred, vi har mødt, eller det kendskab, han mødte os med.

Det undrer mig, hver gang jeg støder på denne fortælling om Jesus og den samaritanske kvinde ved brønden, at han indleder samtalen med kvinden med at bede hende om noget at drikke. For selvfølgelig er Jesus tørstig, dér på sin vandring – men det er, som om hans forespørgsel om vand nærmere er et springbræt til at nå til det, han egentlig vil: At tale med hende, selvfølgelig – men endnu mere end det: Han vil fortælle hende mere om vand – om kilden til liv og om ham selv som det levende vand, som ikke slipper op og ikke skaber ny tørst eller længsel.

Det er et rigt billede, Jesus bruger, af sig selv som det levende vand. Fordi det bærer alt det i sig, som vi ved, vand er: Livgivende. Rensende. Og ja, sådan set også forbundet med liv og død – vi fødes i vand, og vi kan dø i vandets kræfter. Men mest af alt ved vi, at vi dør uden vand – at vi tørrer ud, at vi har brug for vandet for at leve og blomstre op.

Der sker noget psykologisk, i det Jesus kommer og viser sig for den samaritanske kvinde, viser sig som en, der kender hende og ikke fordømmer hende, men i stedet tilbyder hende liv.

Men der sker også mere end det psykologiske. For Jesus placerer sig også i sit møde med kvinden lige midt i en religiøs konflikt – lige midt i konflikten om, hvor Gud skal tilbedes – skal han tilbedes på det ene eller det andet bjerg, i det ene eller det andet tempel? Og ligesom Jesus, efter at have bedt om vand, fortæller, at det faktisk er ham, der er vandet – sådan fortæller han også kvinden, at han er kommet for at gøre op med disse evindelige konflikter om det ene eller det andet tempel – for det er i ham, Gud skal tilbedes – i Kristus – i ånd og sandhed.

De ord sender os tilbage til nutiden og tilbage til Nylars/Vestermarie, direkte fra brønden ved Sykar i Samaria – for det er sådan, vi er endt her – for det er sådan, vi er kommet til at samle os her – ikke så meget i det ene eller det andet tempel, men samlet omkring ham – hvis man er døbt, er man døbt i det levende vand – og i Ordet og i nadverens kød og blod er det Jesus selv, vi er samlet om – og det kunne ske, hvor som helst, hvor der står et kors eller hvor man samles i den treenige Guds navn.

For et par uger siden hørte vi begyndelsen på Johannesevangeliet, hvor det hedder, at Guds Ord blev kød og slog sit telt ned iblandt os – og det er netop den Gud, i hvis navn vi er samlet: En Gud, der flytter rundt med sit telt for at komme mennesker i møde, hvor de er. Det er den Gud, der kommer til det fremmede – som kommer til os, når vi er fremmede, selv for ham, og fortæller os, at han kender os og vil give os liv. Det er der håb i, selv for os.

Amen

Laura Cæcilie Jessen

Sognepræst i Vestermarie sogn og Nylarsker sogn, Bornholm

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov – Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk

Salmer (Den Danske Salmebog):

31: Til himlene rækker

300: Kom, sandheds Ånd, og vidne giv

441: Alle mine kilder skal være hos dig

320: Midt iblandt os er Guds rige

426: Fred til bod for bittert savn

266: Mægtigste Kriste